

The Expression of Innate Immunity Responsible Genes in Human Macrophages Encountering *Mycobacterium Tuberculosis*

Farhang Babamahmoodi¹,
Hadiseh Saberi²,
Farzaneh Rabiae²,
Hossein Jalali³,
Mohammad Reza Mahdavi⁴

¹ Professor, Antimicrobial Resistance Research Center, Communicable Diseases Institute, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² MSc in Genetics, Sinaye Mehr Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

³ Assistant Professor, Thalassemia Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁴ Associate Professor, Thalassemia Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received June 28, 2022; Accepted October 23, 2024)

Abstract

Background and purpose: Macrophages are the primary cells that encounter this pathogen, and *Mycobacterium tuberculosis* (MT) has developed several strategies to survive within the macrophage cytoplasm. One of the primary cellular targets of *Mycobacterium* species are macrophages. These bacteria employ various strategies to survive and proliferate within phagosomes, including inhibiting phagosome acidification and preventing phagosome-lysosome fusion. On the other hand, the significance of macrophage polarization and plasticity in response to infectious agents is well-established, particularly in distinguishing between M1 and M2 macrophages. The DUSP14 gene regulates the Mitogen-Activated Protein Kinase (MAPK) pathway, while RAP2A is a member of the GTPase family. Considering the roles of the DUSP14 and RAP2A genes in innate immunity, the aim of this study is to investigate the expression of these genes in macrophages from healthy individuals infected with PB8, H37Rv, and MTBRils strains. This analysis seeks to provide a more comprehensive understanding of the mechanisms underlying innate immune function.

Materials and methods: Peripheral blood mononuclear cells (PBMCs) were isolated from 40 cc of peripheral blood drawn from five healthy individuals with negative PPD test results, using Ficoll density gradient centrifugation. The extracted cells were counted using a cell counter and cultured in StemSpan medium supplemented with 2 ml of lipid cholesterol and 5 ml of Pen/Strep (10x) per 500 ml of culture medium. After nine days, the cells were infected with two MT strains: H37Rv, MTBRils, and PB8. Total RNA was extracted from the infected cells 8, 18, and 48 hours post-infection. cDNA synthesis was performed, and real-time PCR was conducted using Takara master mix to analyze RAP2A and DUSP14 gene expression. The relative fold changes in gene expression were calculated using the $2^{-\Delta\Delta Ct}$ method, with statistical analyses performed using GraphPad Prism version 8 and SPSS version 20.

Results: The results showed that 4 hours after infection with the H37Rv strain, the expression of the RAP2A gene was higher than in groups infected with the other two strains, although the differences were not statistically significant. Additionally, while DUSP14 expression was not significantly increased 4 hours after infection with any of the three strains, its expression was higher in cultures infected with the PB8 strain. After 48 hours of MT infection, RAP2A gene expression decreased in macrophages infected with the H37Rv and MTBRils strains compared to the control and PB8-infected cells. Similarly, DUSP14 gene expression was significantly decreased in cells infected with the H37Rv and MTBRils strains compared to PB8-infected cells and controls.

Conclusion: The observed decrease in RAP2A gene expression in macrophages infected with the H37Rv and MTBRils strains is associated with reduced GTPase activity, suggesting that these strains may disrupt phagosome function, potentially shifting responses towards M2 macrophage polarization. Further studies investigating the role of RAP2A and DUSP14 gene polymorphisms in MT survival are recommended.

Keywords: mycobacterium tuberculosis, gene expression, innate immunity, RAP2A gene, DUSP14 gene

J Mazandaran Univ Med Sci 2024; 34 (238): 58-65 (Persian).

Corresponding Author: Mohammad Reza Mahdavi - Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. (E-mail: Mahdavi899@gmail.com)

بررسی بیان ژن‌های دخیل در اینمنی ذاتی در سلول‌های ماکروفاکس انسانی در مواجهه با باکتری مايكوباکتریوم توبرکلوزیس

فرهنگ بابامحمدی^۱

حديثه صابري^۲

فرزانه ربيعی^۲

حسين جلالی^۳

محمد رضا مهدوی^۴

چکیده

سابقه و هدف: یکی از اهداف سلولی اولیه مايكوباکتریوم‌ها، ماکروفاکس‌ها است که باکتری استراتژی‌های مختلفی برای زندگانی و تکثیر در داخل فاگوزوم‌ها از جمله مانند ممانعت از اسیدوفیکاسیون فاگوزوم و ممانعت از ادغام فاگوزومی دارند. از طرفی اهمیت polarization و plasticity ماکروفاکس‌ها در مواجهه با عوامل عفونی، بین ماکروفاکس‌های M1 و M2 کاملاً شناخته شده است. با توجه به نقش دو ژن RAP2A و DUSP14 در فرایندهای اینمنی ذاتی، هدف از این مطالعه بررسی بیان این ژن‌ها در ماکروفاکس‌های افراد سالم آلدود شده با سویه‌های PB8، H37Rv و MTBRils است تا بتوان در کدام جامعه‌تری از چگونگی عملکرد اینمنی ذاتی به دست آید.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه تجربی، پنج فرد سالم که نتیجه تست PPD آن‌ها منفی بوده است و سابقه ابتلاء به بیماری سل را نداشتند انتخاب شدند. سپس PBMC‌ها با استفاده از گریدایانت فایکول جدا شده و با دستگاه Cell Counter تعداد سلول‌های موجود در رسوب شمارش گردید در ساخت محیط کشت به ازای ۵۰۰ میلی لیتر محیط stem span ۲ میلی لیتر لیپید کلسترول و ۵ میلی لیتر Pen/Strep (10x) به محیط اضافه شد و پس از ۹ روز در محیط کشت غنی شده، تمایز و در نهایت بیان ژن‌های RAP2A و DUSP14 و RAP2A به روش RT-PCR انجام شد. پس از ۴۸ ساعت پس از آلدود کردن سلول‌ها در محیط کشت، با روش ریل تایم بررسی گردید. بدین صورت که در ابتدا mRNA از محیط استخراج شد و از روی آن cDNA ساخته شد و با PCR با مستر میکس Takara صورت پذیرفت. جهت اندازه‌گیری میزان نسبی بیان تک تک ژن‌ها از روش $\Delta\Delta^{Ct}$ استفاده شد. بهمین منظور میزان بیان هر ژن در مقایسه با ژن رفرنس برای هر بیمار در سه مرحله بررسی شد. جهت بررسی آماری از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و GraphPad Prism نسخه ۸ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ۴ ساعت پس از تیمار سلول‌ها با سویه H37Rv بیان ژن RAP2A نسبت به دو سویه دیگر بیشتری داشته است، اگرچه افزایش بیان معنی دار نیست. هم‌چنین بیان ژن DUSP14 در ۴ ساعت پس از آلدود شدن با همه سویه‌ها اگرچه افزایش معنی داری پیدا نکرد؛ اما در سویه PB8 افزایش بیان بیشتری نسبت به سویه‌های دیگر داشت. در این مطالعه نشان داده شد که بیان ژن RAP2A پس از گذشت ۴۸ ساعت از آلدودگی ماکروفاکس‌ها، سویه‌های H37Rv و MTBRils نسبت به PB8 و گروه کنترل کاهش نشان داد. بیان ژن DUSP14 نیز در همه زمان‌ها در گروه H37Rv و MTBRils نسبت به PB8 و گروه کنترل کاهش معنی داری دیده شد. استنتاج: کاهش بیان ژن RAP2A در دو سویه مايكوباكتريلوم H37Rv و MTBRils نشان می‌دهد مايكوباكتريلوم توبرکلوزيس با کاهش فعالیت GTPase، سعی در اختلال در روند فاگوزوم و شیفت پاسخ‌ها به سمت ماکروفاکس‌های M2 دارد. مطالعات آتی بر روی نقش پلی‌مورفیسم‌های ژن‌های RAP2A و DUSP14 توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: مايكوباكتريلوم توبرکلوزيس، بیان ژن، اینمنی ذاتی، ژن RAP2A، ژن DUSP14

E-mail: Mahdavi899@gmail.com

مؤلف مسئول: محمد رضا مهدوی - ساری: مرکز تحقیقات تالاسمی

۱. استاد، مرکز تحقیقات مقاومت های میکروبی، پژوهشکده بیماری‌های واگیر، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. کارشناسی ارشد زنیک، گروه پژوهشکده سینا مهر، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. استادیار، مرکز تحقیقات تالاسمی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۴. دانشیار، مرکز تحقیقات تالاسمی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۵. تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۴/۷ تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۷/۱۰ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۴۰۱/۷/۱۰

در ایمنی ذاتی در ماکروفاژهای افراد سالم است که در محیط کشت با سویه‌های متفاوت مایکوباتریوم که در بازه زمانی متفاوت آلوود شده‌اند، می‌باشد تا در کچ جامع تری از چگونگی عملکرد ایمنی ذاتی در مقابله با سل به دست آید.

مواد و روش‌ها

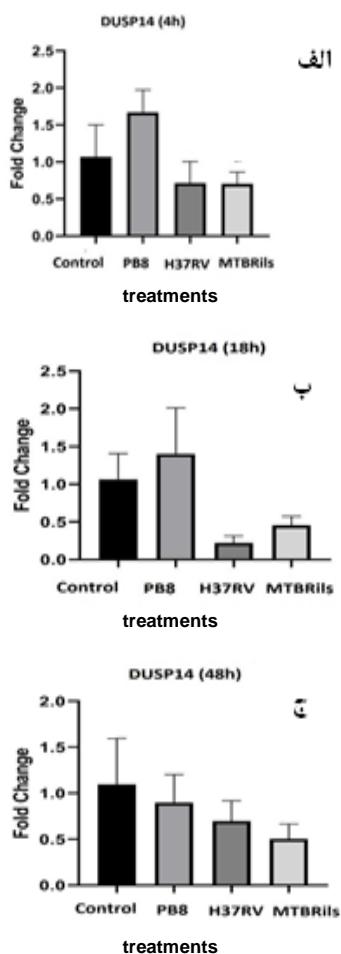
این مطالعه تجربی، در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی مازندران با کد IR.MAZUMS.REC.1395.2720 تصویب شده است. در ابتدا PBMC ها در ۵ فرد سالم که نتیجه تست PPD آن‌ها منفی بوده است با استفاده از گرادیانت فایکول جدا شدند و در محیط Stem span کشت داده شدند. در روز ۷-۹ ماکروفاژهای چسیده به کف فلاسک جدا گردید و با دستگاه فلوراسیوتومتری و آنتی‌بادی mouse-anti human CD14-FITC و آنتی‌بادی mouse-anti human CD11b-PE تایید شد و با دستگاه Cell Counter تعداد ماکروفاژها نیز اندازه گیری شد. سپس به آن‌ها DOI H37Rv مورد نظر باکتری PB8 (نوعی پروپیوپتیک)، (سویه آزمایشگاهی مایکوباتریوم توبرکلوزیس) و MTBRils (سویه حاوی مایکوباتریوم به صورت کمپلکس) اضافه گردید. قبل از آلوود کردن ماکروفاژها، سلول‌ها به ۱۳ ویال کوچک تقسیم و یک ویال بدون هیچ سوش باکتری به عنوان گروه کنترل در نظر گرفته شد. RNA‌ها به ترتیب ۴، ۸ و ۴۸ ساعت بعد از اضافه کردن سوش باکتری می‌باشد جدا شدند. جهت انجام استخراج RNA ژنومی از کیت تجاری Favor Gene (ساخت کشور تایوان) و جهت ساخت cDNA از کیت cDNA سازی شرکت Thermo Scientific استفاده شد. گردید. به منظور بررسی بیان ژن‌ها از مستر میکس حاوی سایبر گرین ساخت شرکت Takara (ژاپن) و با استفاده از پرایمرهای تخصصی برای انجام واکنش PCR استفاده شد. از ژن GAPDH به عنوان ژن رفرانس استفاده شد. جهت اندازه گیری میزان نسبی بیان تک تک ژن‌ها از روش $2^{-\Delta Ct}$ استفاده شد. جهت بررسی آماری از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و GraphPad Prism نسخه ۸ استفاده شد.

مقدمه

سل ریوی (PulmonaryTB) ناشی از عفونت با مایکوباتریوم درون سلولی می‌باشد که تظاهرات عفونت به میزان واکنش سیستم دفاعی میزان بستگی دارد(۱-۳). ماکروفاژها یکی از عوامل سیستم ایمنی ذاتی هستند که در پاتوژن MTB نقش مهمی بر عهده دارند. آن‌ها یکی از اهداف سلولی اولیه مایکوباتریوم‌ها هستند که استراتژی‌های مختلفی برای زنده ماندن و تکثیر در داخل فاگوزوم‌ها از جمله مانند ممانعت از اسیدیفیکاسیون فاگوزوم و ممانعت از ادغام فاگوزومی دارند(۴). ماکروفاژهای M2، گروهی از ماکروفاژها هستند در پاسخ به IL-4 و IL-13 از مسیر سیگنالینگ STAT6 تحریک و فعال می‌شوند و فتوتیپ ضد التهابی دارند که باعث تحریک remodeling و ترمیم بافتی می‌شوند(۵). علاوه بر این فاگوزوم‌ها نقش مهمی در تعیین نتیجه عفونت با سازماندهی گرانولوم‌ها و کشنن باسیل‌ها با فعال‌سازی IFN- γ (ایترفرون گاما) دارند(۶-۸). تحقیقات صورت گرفته نشان می‌دهد که ژن DUSP14 یکی از ژن‌های دخیل در تعیین سرنوشت سل ریوی است که مسیر آبشار The Mitogen-Activated Protein Kinase (MAPK) را کنترل می‌کند(۹). RAP2A ژن دیگری است که عضوی از خانواده GTPase بوده که در فرآیند کشته شدن باکتری‌های فاگوسیتوز شده در فاگوزوم، طی بلوغ فاگوزوم دخیل می‌باشد(۱۰).

مایکوباتریوم قادر است درون ماکروفاژها با توجه به واکنش‌های پیچیده بین فاکتورهای ترشح شده توسط باکتری و فاکتورهای ایمنی میزان زنده بماند. در این بین، ژن RAP2A یکی از ژن‌های مهم دخیل در ایمنی ذاتی محسوب می‌شود و گزارش شده است که بیان این ژن پس از مواجهه با باکتری مایکوباتریوم توبرکلوزیس افزایش پیدا می‌کند و ژن DUSP14 یکی دیگر از ژن‌های مسیر سیگنالینگ MAPK می‌باشد(۱۱). این ژن نیز یک کنترل کننده و تنظیم کننده ایمنی ذاتی محسوب می‌شود و در مواجهه با عفونت‌ها بیان آن می‌تواند تغییر کند(۱۲). هدف از این مطالعه بررسی بیان ژن‌های RAP2A و DUSP14 دخیل

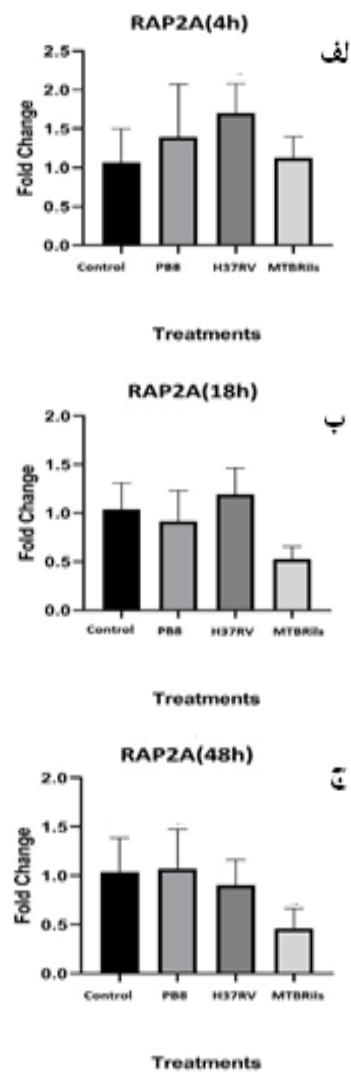
همان طور که در تصویر شماره ۲ (الف) مشخص است بیان ژن *DUSP14* در ۴ ساعت پس از آلوده شدن اگرچه افزایش معنی داری پیدا نکرد اما در سویه PB8 افزایش بیان بیشتری نسبت به سویه های دیگر داشت. همچنین در تصویر شماره ۲ (ب) مشخص است پس از گذشت ۱۸ ساعت از آلوده کردن محیط کشت با سه سویه از باکتری بیان ژن *DUSP14* کاهش پیدا کرده است. لازم به ذکر است کاهش بیان ژن *DUSP14* در MTBRils محیط کشت آلوده شده با سویه H37Rv و PB8 نسبت به سویه PB8 بیشتر بوده است. همان طور که در تصویر شماره ۲ (ج) مشخص است پس از گذشت ۴۸ ساعت از آلوده کردن محیط کشت با سه سویه از باکتری بیان ژن *DUSP14* تغییر معنی داری نداشته است.

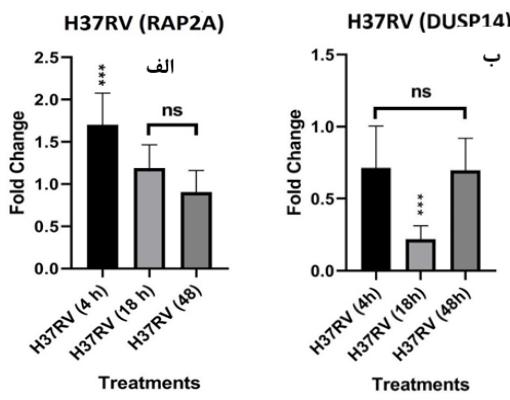
تصویر شماره ۲: بیان ژن *DUSP14* در اثر تیمار با سه سویه مختلف و در مقایسه با گروه کنترل، الف: ۴ ساعت پس از تیمار، ب: ۱۸ ساعت پس از تیمار، ج: ۴۸ ساعت پس از تیمار

یافته ها و بحث

نتایج نشان داد که ۴ ساعت پس از تیمار سلول ها با سویه H37Rv بیان ژن *RAP2A* نسبت به دو سویه دیگر بیان بیشتری داشته است، اگرچه افزایش بیان معنی دار نیست. همچنین بیان ژن *RAP2A* بعد از ۱۸ ساعت در همه سویه ها تغییر معنی داری پیدا نکرد. پس از گذشت ۴۸ ساعت بیان ژن *RAP2A* در همه سویه ها تغییر معنی داری نداشت. اگرچه بیان ژن *RAP2A* در محیط کشت آلوده شده با MTBRils کاهش بیشتری داشته است (تصویر شماره ۱).

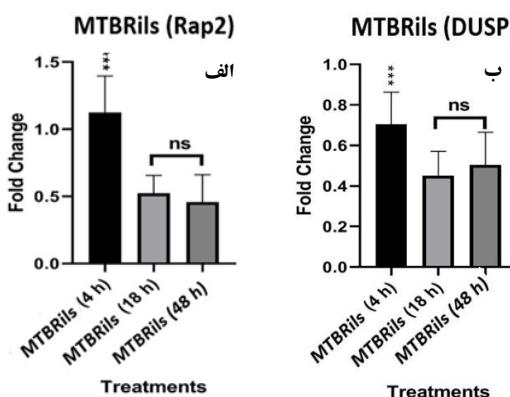

تصویر شماره ۱: بیان ژن *RAP2A* در اثر تیمار با سه سویه مختلف و در مقایسه با گروه کنترل، الف: ۴ ساعت پس از تیمار، ب: ۱۸ ساعت پس از تیمار، ج: ۴۸ ساعت پس از تیمار

تصویر شماره ۴: بیان ژن‌های *RAP2A* و *DUSP14* در محیط کشت آلووده شده با سویه H37RV

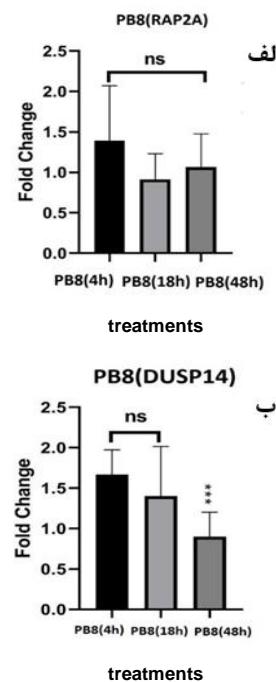
همان‌طور که در تصویر شماره ۵ (الف) مشخص است بیان ژن *RAP2A* در محیط کشت آلووده شده با سویه MTBRils پس از گذشت ۴ ساعت افزایش یافته است در صورتی که به مرور با گذشت ۱۸ ساعت و ۴۸ ساعت بیان آن کاهش یافته است. هم‌چنین بیان ژن *DUSP14* آلووده شده با سویه MTBRils با گذشت ۴ ساعت کاهش یافته است. سپس با گذشت ۱۸ و ۴۸ ساعت تغییر معنی‌داری مشاهده نشده است (تصویر شماره ۵ (ب)).

تصویر شماره ۵: بیان ژن‌های *RAP2A* و *DUSP14* در محیط کشت آلووده شده با سویه MTBRils

ژن *RAP2A* یکی از اعضای خانواده RAS Oncogene Family ERK Signaling و Activation of cAMP-Dependent PKA نقش دارد. در حالت فعال این ژن‌ها با افکتورهای

همان‌طور که در تصویر شماره ۳ (الف) مشخص است بیان ژن *RAP2A* در سه زمان تغییر معنی‌اری پیدا نکرده است. اگرچه افزایش بیان در ۴ ساعت پس از آلووده شدن با سویه PB8 بیشتر از ۱۸ ساعت و ۴۸ ساعت بوده است. هم‌چنین بیان ژن *DUSP14* در محیط کشت آلووده شده با سویه PB8 با گذشت ۴ ساعت افزایش یافته و به مرور با گذشت ۱۸ ساعت تغییر محسوسی مشاهده نشد؛ اما با گذشت ۴۸ ساعت بیان ژن کاهش یافته است (تصویر شماره ۳ (ب)).

تصویر شماره ۳: بیان ژن‌های *RAP2A* و *DUSP14* در محیط کشت آلووده شده با سویه PB8

همان‌طور که در تصویر شماره ۴ (الف) مشخص است بیان ژن *RAP2A* در ۴ ساعت پس از آلووده شدن با سویه H37RV افزایش یافته و سپس به مرور با گذشت ۱۸ ساعت و ۴۸ ساعت بیان ژن کاهش یافته است. هم‌چنین همان‌طور که در تصویر شماره ۴ (ب) مشخص است بیان ژن *DUSP14* در محیط کشت آلووده شده با سویه H37RV پس از گذشت ۴ ساعت کاهش یافته، سپس با گذشت ۱۸ ساعت بیان ژن کاهش بیشتری پیدا کرده است و با گذشت ۴۸ ساعت دوباره بیان ژن افزایش یافته است.

MAPK‌ها نقش اساسی در ایجاد سیگنال‌های سلولی و پاسخ سلولی ایفا می‌کنند. ژن‌های DUSP نیز نقش مهمی در دفسفریله کردن MAPK‌ها دارند و در نتیجه فعالیت‌های آن‌ها را کنترل و تنظیم می‌کنند. ژن *DUSP14* که یکی از اعضای خانواده DUSP‌ها می‌باشد که در بلوغ سلول‌های لنفوسیت T و تولید سینتوکین‌ها از طریق دفسفریله کردن یکسری از پروتئین‌ها نقش دارند (۱۸، ۱۹).

کاهش بیان ژن *DUSP14* از طریق siRNA در ماکروفاز موش‌ها منجر به کاهش شمارش باکتری توبیرکلوزیس شده است؛ اما در بعضی از مطالعات بیان این ژن در مواجهه با باکتری مایکوباکتریوم توبیرکلوزیس تغییری پیدا نکرده است (۲۰). مطالعه حاضر، نشان داد بیان ژن *DUSP14* در هر سه زمان بهویژه ۴ ساعت و ۱۸ ساعت پس از آلوده کردن با سویه‌های میکروبی، کاهش قابل توجهی در دو سویه از باکتری مایکوباکتریوم به نسبت PB8 و گروه control دارد. یک بررسی در سال ۲۰۱۶ نشان داد که وجود پلی مورفیسم rs1051838 در ژن *DUSP14* که باعث کاهش فعالیت این ژن می‌شود با افزایش پاسخ‌های ماکروفاز M1 و ژن‌های مرتبط با Th1 همراه است (۲۱). از طرفی، پلی مورفیسم دیگری که در ناحیه ۳'-UTR-5' ژن *DUSP14* بنام rs1051849 شناسایی شد که احتمال می‌رود در اتصال miRNAها نقش داشته باشد و باعث کاهش بیان ژن *DUSP14* می‌شود؛ اما با افزایش ریسک ابتلا به cutaneous melanoma همراه است که در متصاد با شیفت پاسخ‌های اینمی به سمت Th1 می‌باشد (۲۲). بنابراین توصیه می‌گردد تا در مطالعات آتی به نقش این پلی مورفیسم‌ها در ژن‌های *DUSP14* و *RAP2A* و به بیان ژن‌های دخیل در شیفت پاسخ‌ها به سمت ماکروفازهای M1 و پاسخ‌های Th1 و همچنین سنجش غلظت سینتوکین‌های پیش‌التهابی در سوب رویی محیط کشت پس از تحریک با سویه‌های میکروبی پرداخته شود.

مختلفی از قبیل MAP4K4، MINK1 و TNIK اتصال برقرار می‌کنند که در فعالیت‌های مختلفی از قبیل بازسازی اسکلت سلولی، مهاجرت سلولی و چسبندگی سلولی و اتصال سلول‌ها به یکدیگر نقش دارند (۱۲، ۱۳). مشخص شده است که باکتری سل، قابلیت تغییر polarization ماکروفازها بین M1 و M2 را دارد و همچنین پس از ورود به بدن با مختل کردن سیستم اینمی ذاتی می‌تواند در درون ماکروفاز زنده بماند (۱۴).

اکثر باکتری‌ها از طریق عملکرد پمپ پروتون ویزیکولار که منجر به کاهش PH درون فاگوگزوم می‌شود از بین می‌روند. این پروسه از طریق تغییر بیان یک سری از GTPase Rab‌ها صورت می‌گیرد از قبیل افزایش بیان Rab33a و Rab3a و Rap2a و Rap22a و کاهش بیان Rab33a، Rab3a و Rap2a از این طریق بتواند در سلول زنده بماند (۱۵-۱۷).

براساس نتایج مطالعه حاضر بیان ژن *Rap2a* در ۴ ساعت ابتدایی مواجهه با سه سویه از باکتری افزایش پیدا کرده است که تایید کننده نتایج سایر مطالعات است که موجب افزایش بیان GTPase می‌گردد تا منجر به کاهش PH درون فاگوگزوم و حذف عوامل فاگوستیوز شده می‌شود؛ اما در زمان‌های ۱۸ ساعت و ۴۸ ساعت، کاهش بیان این ژن در دو سویه مایکوباکتریوم H37Rv و MTBRils مشاهد شد که نشان می‌دهد مایکوباکتریوم توبیرکلوزیس با کاهش فعالیت GTPase، سعی در اختلال در روند فاگوگزوم و شیفت پاسخ‌ها به سمت ماکروفازهای M2 دارد. در مطالعه‌ای Carvalho و همکاران در سال ۲۰۱۹ با کاهش بیان ژن *RAP2A* با siRNA نشان دادند که پاسخ‌دهی ماکروفازها به (LPS) و ترشح سیتوکین پیش‌التهابی Lipopolysaccharides و IL-6 و حتی کموکاین CXCL1 به دلیل عدم فعالیت مسیر NFkB کاملاً مختل می‌شود (۱۰). همچنان در *DUSP14* تنظیم پاسخ اینمی نسبت به باکتری‌ها نقش ایفا می‌کنند و فسفاتازهای DUSP14-MAPK نقش اساسی در پاسخ آنتی‌میکروبیال سیستم اینمی ذاتی به عهده دارند.

References

- Metanat M, Sharifi-Mood B, Alavi-Naini R, Aminianfar M. The epidemiology of tuberculosis in recent years: Reviewing the status in south-eastern Iran. Zahedan J Res Med Sci 2012; 13(9): e93704 (Persian).
- Smith I. *Mycobacterium tuberculosis* pathogenesis and molecular determinants of virulence. Clin Microbiol Rev 2003;16(3): 463-96. PMID: 12857778.
- Blischak JD, Tailleux L, Mitrano A, Barreiro LB, Gilad Y. Mycobacterial infection induces a specific human innate immune response. Sci Rep 5(1):1-16. PMID: 26586179.
- Simeone R, Sayes F, Song O, Groeschel MI, Brodin P, Brosch R, et al. Cytosolic access of *Mycobacterium tuberculosis*: critical impact of phagosomal acidification control and demonstration of occurrence in vivo. PLoS Pathog 11(2): e1004650. PMID: 25658322.
- Marino S, Cilfone NA, Mattila JT, Linderman JJ, Flynn JL, Kirschner DE. Macrophage polarization drives granuloma outcome during *Mycobacterium tuberculosis* infection. Infect Immun 2015; 83(1): 324-338. PMID: 25368116.
- Huang D, Bao L. *Mycobacterium tuberculosis* EspB protein suppresses interferon- γ -induced autophagy in murine macrophages. J Microbiol Immunol Infect 2016; 49(6): 859-865. PMID: 25641595.
- Azad AK, Sadee W, Schlesinger LS. Innate immune gene polymorphisms in tuberculosis. Infect Immun 2012; 80(10): 3343-3359. PMID: 22825450.
- Tang NL, Wang X, Chang KC, Chan CY, Szeto NW, Huang D, et al. Genetic susceptibility to Tuberculosis: Interaction between HLA-DQA1 and age of onset. Infect Genet Evol 2019; 68: 98-104. PMID: 31238250.
- Cho SS, Han J, James SJ, Ng CW, Weerasooriya M, Alonso S, et al. Dual-specificity phosphatase 12 targets p38 MAP kinase to regulate macrophage response to intracellular bacterial infection. Front Immunol 2017; 8: 1259. PMID: 29018430.
- Carvalho BC, Oliveira LC, Rocha CD, Fernandes HB, Oliveira IM, Leão FB, et al. Both knock-down and overexpression of Rap2a small GTPase in macrophages result in impairment of NF- κ B activity and inflammatory gene expression. Mol Immunol 2019; 109: 27-37. PMID: 30851634.
- Barreiro LB, Tailleux L, Pai AA, Gicquel B, Marioni JC, Gilad Y. Deciphering the genetic architecture of variation in the immune response to *Mycobacterium tuberculosis* infection. Proc Natl Acad Sci U S A 2012; 109(4): 1204-1209. PMID: 22233810.
- He Y, Li W, Liao G, Xie J. *Mycobacterium tuberculosis*-specific phagosome proteome and underlying signaling pathways. J Proteome Res 2012; 11(5): 2635-2643. PMID: 22443300.
- Petiot A, Pattingre S, Arico S, Meley D, Codogno P. Diversity of signaling controls of macroautophagy in mammalian cells. Cell Struct Funct 2002; 27(6): 431-441. PMID: 12576636.
- Mily A, Kalsum S, Loreti MG, Rekha RS, Muvva JR, Lourda M, et al. Polarization of M1 and M2 human monocyte-derived cells and analysis with flow cytometry upon *Mycobacterium tuberculosis* infection. J Vis Exp 2020; (163): e61807. PMID: 33016941.
- Dhanasekaran S, Jenum S, Stavrum R, Ritz C, Faurholt-Jepsen D, Kenneth J, et al.

- Identification of biomarkers for *Mycobacterium tuberculosis* infection and disease in BCG-vaccinated young children in Southern India. *Genes Immun* 2013; 14(6): 356-364. PMID: 23676757.
16. Jacobsen M, Repsilber D, Gutschmidt A, Neher A, Feldmann K, Mollenkopf HJ, et al. Ras-associated small GTPase 33A, a novel T cell factor, is down-regulated in patients with tuberculosis. *J Infect Dis* 2005; 192(7): 1211-1218. PMID: 16136464.
17. Seto S, Tsujimura K, Koide Y. Rab GTPases regulating phagosome maturation are differentially recruited to mycobacterial phagosomes. *Traffic* 2011; 12(4): 407-420. PMID: 21255211.
18. Yang CY, Chiu LL, Tan TH. TRAF2-mediated Lys63-linked ubiquitination of DUSP14/MKP6 is essential for its phosphatase activity. *Cell Signal* 2016; 28(1): 145-151. PMID: 26521044.
19. Lang R, Raffi FAM. Dual-specificity phosphatases in immunity and infection: an update. *Int J Mol Sci* 2019; 20(11): 2710. PMID: 31159473.
20. Jayaswal S, Kamal MA, Dua R, Gupta S, Majumdar T, Das G, et al. Identification of host-dependent survival factors for intracellular *Mycobacterium tuberculosis* through an siRNA screen. *PLoS Pathog* 2010; 6(4): e1000839. PMID: 20419122.
21. Hijikata M, Matsushita I, Le Hang NT, Thuong PH, Tam DB, Maeda S, et al. Influence of the polymorphism of the DUSP14 gene on the expression of immune-related genes and development of pulmonary tuberculosis. *Genes Immun* 2016; 17(4): 207-212. PMID: 26938665.
22. Liu H, Wang LE, Liu Z, Chen WV, Amos CI, Lee JE, et al. Association between functional polymorphisms in genes involved in the MAPK signaling pathways and cutaneous melanoma risk. *Carcinogenesis* 2013; 34(4): 885-892. PMID: 23291271.